

WOJEWÓDZKI KONKURS BIOLOGICZNY DLA MŁODZIEŻY GIMNAZJALNEJ
województwo wielkopolskie
etap wojewódzki – 18.03.2011

KOD UCZNIA
(wpisuje uczeń)

Informacje dla Komisji Konkursowej

(wypełnia po sprawdzeniu prac)

Dane ucznia
nazwisko i imię

Liczba uzyskanych punktów

Uczeń jest laureatem
TAK / NIE

Informacja dla Ucznia.

Gratulujemy zakwalifikowania się do finału. Przed Tobą test, który składa się z dwóch części.

W części A w zadaniach wielokrotnego wyboru od 1 do 20 wybierz **jedną** prawidłową odpowiedź i wpisz w tabelę zbiorczą, która znajduje się po zadaniu 20 na stronie 7 testu.

W części B w zadaniach otwartych od 21 do 27 wpisz odpowiedź w wyznaczone miejsca.

Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 60 minut.

Powodzenia!

A – wybierz jedną prawidłową odpowiedź

Zadanie 1 (0-1)

Przeczytaj uważnie tekst dotyczący roli węglowodanów w organizmach.

W tekście znajdują się błędy:

„Glukoza jest cukrem dostarczającym organizmom energii. Z glukozy powstają cukry złożone, np. skrobia, glikogen, celuloza. Zwierzęta jako materiał zapasowy gromadzą skrobię, a rośliny odkładają w komórkach materiał zapasowy w postaci glikogenu.

Składnikiem ścian komórkowych roślin jest celuloza, która nadaje komórkom sztywność.”

Podkreśl podpunkt którego dotyczą **błędne** informacje:

- a. skrobia i glikogen
- b. skrobia i celuloza
- c. glukoza i celuloza
- d. glikogen i glukoza

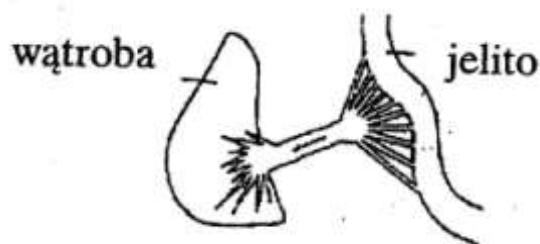
Zadanie 2 (0-1)

Związkami, które przyspieszają reakcje chemiczne w komórce są:

- a. sole mineralne
- b. tłuszcze
- c. białka enzymatyczne
- d. cukry

Zadanie 3 (0-1)

Na schemacie przedstawiono:

- a. obieg krwi między sercem, wątrobą i jelitem
- b. mały obieg krwi
- c. duży obieg krwi
- d. krążenie wrotne

Zadanie 4 (0-1)

Pod wpływem promieni słonecznych skóra ciemnieje. Ciemniejsze zabarwienie skóry wywołane jest:

- a. rozszerzeniem naczyń krwionośnych w skórze
- b. zwiększoną ilością melatoniny
- c. zwiększoną ilością melaniny
- d. podrażnieniem skóry

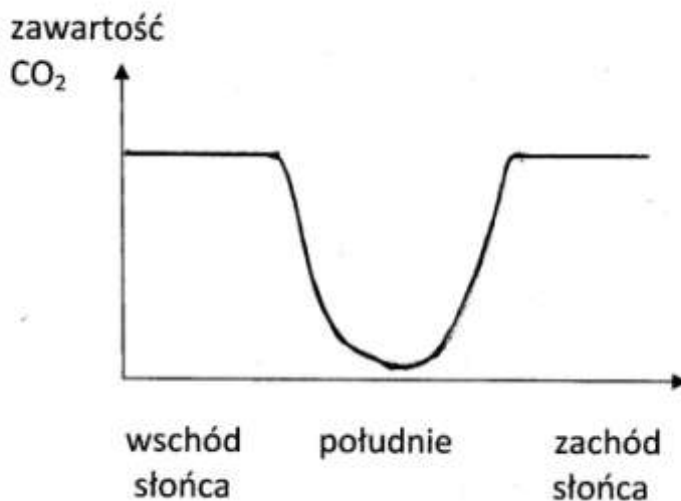
Zadanie 5 (0-1)

Wskaż cechę adaptacyjną do środowiska, charakterystyczną dla roślin pustynnych:

- a. duża powierzchnia liścia i mała powierzchnia chłonna korzenia
- b. duża powierzchnia liścia i duża powierzchnia chłonna korzenia
- c. mała powierzchnia liścia i duża powierzchnia chłonna korzenia
- d. mała powierzchnia liścia i mała powierzchnia chłonna korzenia

Zadanie 6 (0-1)

Na wykresie przedstawiono dobowe zmiany zawartości dwutlenku węgla w wodzie jeziora. Analizując wykres można wyciągnąć wniosek, że w jeziorze jest bardzo dużo:

- a. zanieczyszczeń
- b. detrytus (martwej materii organicznej)
- c. planktonu zwierzęcego i zwierząt
- d. planktonu roślinnego i roślin

Zadanie 7 (0-1)

Grzybami pasożytniczymi żyjącymi na organizmach roślinnych są:

- a. rdza żdźbłowa, buławinka czerwona, huba
- b. borowik szatan, huba, rdza żdźbłowa
- c. huba, purchawka, koźlarz babka
- d. koźlarz babka, buławinka czerwona, huba

Zadanie 8 (0-1)

Zaznacz podpunkt w którym prawidłowo przyporządkowano larwę do dorosłego owada:

- a. czerw - pszczoła, ćma
- b. gąsienica - paź królowej, niepylak apollo
- c. pędrak - osa, bielinek kapustnik
- d. gąsienica - chrabąszcz, mrówki

Zadanie 9 (0-1)

Proces przedstawiony na rysunku to:

- a. asymilacja
- b. osmoza
- c. transpiracja
- d. parcie korzeniowe

Zadanie 10 (0-1)

Miękisz palisadowy w porównaniu z gąbczastym:

- a. zawsze graniczy ze skórką dolną liścia
- b. ma obszerniejsze przestrzenie międzykomórkowe i mniej regularny kształt komórek
- c. ma mniejsze przestrzenie międzykomórkowe i dużą liczbę chloroplastów w komórkach
- d. żadna z odpowiedzi nie jest poprawna

Zadanie 11 (0-1)

Jedną z przyczyn ocieplania się klimatu jest:

- a. uwalnianie do atmosfery metali ciężkich
- b. wydzielanie dwutlenku węgla w procesach spalania
- c. wydzielanie pyłów podczas spalania
- d. uwalnianie do atmosfery tlenków siarki

Zadanie 12 (0-1)

Wskaż, które lasy są najbardziej narażone na zanieczyszczenia powietrza:

- a. mieszane
- b. liściaste
- c. iglaste
- d. skład gatunkowy lasu nie ma wpływu

Zadanie 13 (0-1)

Jeżeli dziecko ma grupę krwi B i matka ma grupę krwi B to ojciec:

- a. nie może mieć grupy krwi O
- b. musi mieć grupę krwi B
- c. nie może mieć grupy AB
- d. może mieć każdą grupę krwi

Zadanie 14 (0-1)

Prawidłowe stwierdzenia dotyczące zapłodnienia przedstawia podpunkt:

1. do komórki jajowej wnika cały plemnik.
2. wic plemnika jest odrzucana, a jądro przemieszcza się do wnętrza komórki jajowej .
3. enzymy zawarte w główce plemnika umożliwiają wniknięcie jądra do wnętrza komórki jajowej.
4. jądro plemnika i jądro komórki jajowej łączą się, tworząc diploidalne jądro zygoty.

- A. 2, 3, 4 B. 1, 4 C. 1, 3 D. 4

Zadanie 15 (0-1)

Osobnik heterozygotyczny pod względem dwóch cech wytworzy:

- a. 2 rodzaje gamet
- b. 4 rodzaje gamet
- c. 6 rodzajów gamet
- d. 8 rodzajów gamet

Zadanie 16 (0-1)

W parze chromosomów homologicznych w komórkach ciała człowieka:

- a. każdy z chromosomów pochodzi częściowo od matki a częściowo od ojca
- b. jeden chromosom pochodzi od matki a drugi od ojca
- c. oba chromosomy pochodzą od matki
- d. oba chromosomy pochodzą od ojca

Zadanie 17 (0-1)

Modyfikacją materiału genetycznego zajmuje się:

- a. genetyka
- b. biologia molekularna
- c. inżynieria genetyczna
- d. histologia

Zadanie 18 (0-1)

Skrzyżowano dwie odmiany grochu, które różniły się dwoma cechami. Jedna odmiana wytwarzała nasiona o barwie zielonej(A) i pomarszczone(B), druga o barwie żółtej (a) i gładkie (b). Ustal genotyp powstałego potomstwa (F₁) wiedząc że geny dziedziczą się zgodnie z II prawem Mendla:

- a. AaBb
- b. AaBB
- c. Aabb
- d. aaBb

Zadanie 19 (0-1)

Mutacje mogą być wywołane przez:

- a. niektóre związki chemiczne, np. akrydynowe
- b. promieniowanie ultrafioletowe
- c. promieniowanie X
- d. wszystkie wymienione czynniki

Zadanie 20 (0-1)

Wybierz podpunkt, który najpełniej uzasadnia tezę:

Okazała paproć pióropusznik strusi stoi na niższym poziomie rozwoju niż pokrzywa zwyczajna, gdyż:

- a. wytwarza zarodniki co kilka lat, a pokrzywa produkuje nasiona co roku
- b. jej proces zapłodnienia związany jest z obecnością wody, dzięki której przenoszone są plemniki
- c. jej cykl rozwojowy nie jest związany z przemianą pokoleń
- d. teza ta jest nieprawdziwa, gdyż zarodniki paproci są łatwiej rozsiewane niż nasiona pokrzywy dlatego paproć ma większy zasięg

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

B- wpisz odpowiedź w wyznaczone miejsca**Zadanie 21 (0-4)**

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń, wpisując **P** – prawda lub **F** – fałsz

1. Proces biosyntezy białek zwany translacją zachodzi na terenie jądra komórkowego.	
2. Plazmoliza nastąpi gdy komórkę roślinną umieści się w nasyconym roztworze cukru	
3. Terapia genowa polega na wymianie odcinka DNA odpowiedzialnego za powstanie choroby na fragment „zdrowy”	
4. Erytrocyty podobnie jak pozostałe komórki krwi powstają w węzłach chłonnych	

Zadanie 22 (0-2)

Wskaż **dwa błędne** zdania dotyczące kodu genetycznego i **dokonaj ich korekty**:

- a. kod genetyczny jest specyficzny gatunkowo, to znaczy że każdy gatunek ma swój własny niepowtarzalny sposób zapisu informacji genetycznej
- b. kod genetyczny jest bezprzecinkowy co oznacza, że między trójkami nie ma żadnych dodatkowych znaków
- c. kod genetyczny jest czwórkowy, to znaczy że czwórka nukleotydów koduje jeden aminokwas
- d. kod genetyczny jest niezachodzący, czyli kodony nie zachodzą jeden na drugi

zdanie I podpunkt

korekta
.....

zdanie II podpunkt

korekta
.....

Zadanie 23 (0 -6)

Wymienionym gruczołom dokrewnym przyporządkuj wydzielane przez nie hormony.

1. przysadka mózgowa	a. testosteron
2. jądra	b. tyroksyna
3. tarczyca	c. hormon wzrostu
4. nadnercza	d. glukagon
5. trzustka	e. estrogeny
	f. adrenalina

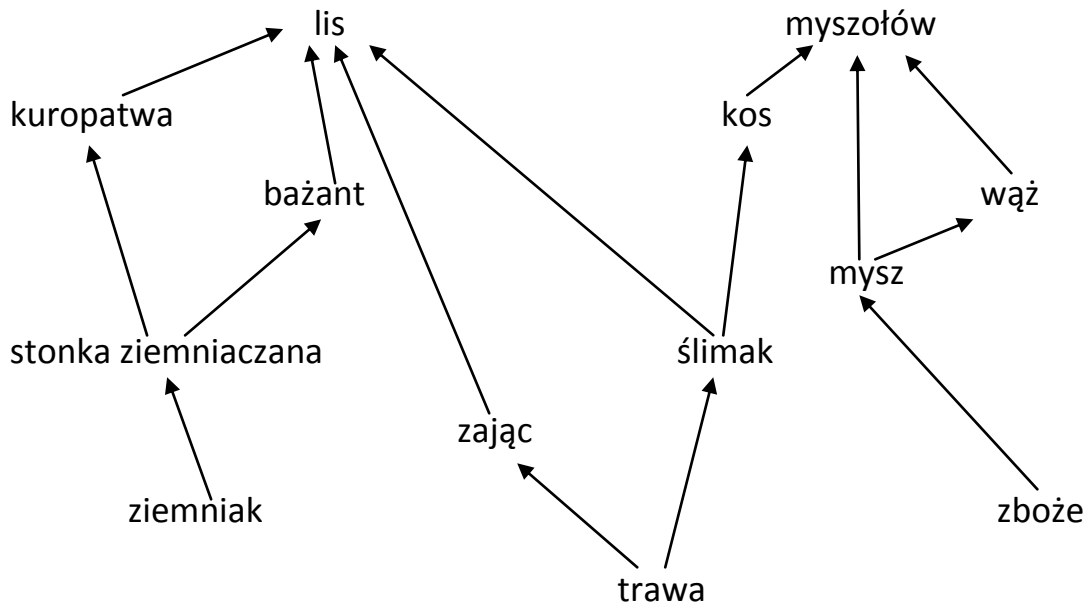
1-..... 2- 3-..... 4-..... 5-

Podaj **jeden** gruczoł dokrewny z wyżej wymienionych, którego zadaniem jest **wyłącznie** wydzielanie hormonów:

.....

Zadanie 24 (0 – 6)

Na podstawie przedstawionej sieci zależności pokarmowych:

a. wypisz **wszystkie** organizmy, które w przedstawionej sieci pokarmowej są konsumentami II rzędu:

.....

b. podaj jeden skutek wyginięcia bażantów:

.....
.....

c. podaj nazwę organizmów o jaką należy uzupełnić schemat, aby przedstawiał krążenie materii w biocenozie i określ ich rolę:

nazwa organizmów -

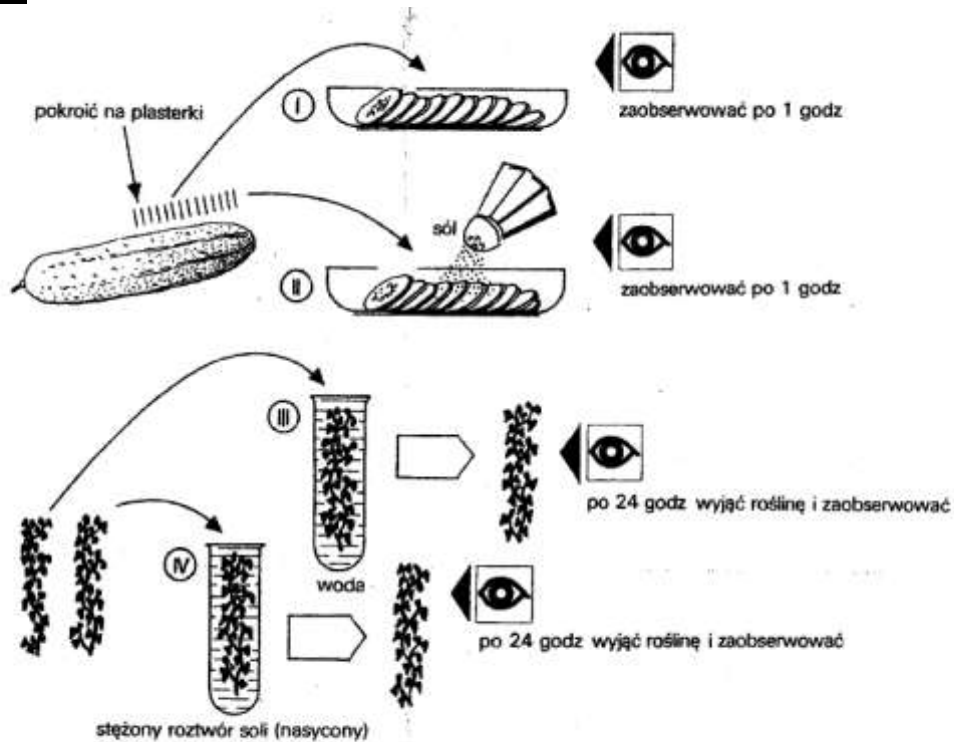
rola -

Zadanie 25 (0- 6)

Na zajęciach koła biologicznego uczniowie wykonali doświadczenie, którego przebieg przedstawiono na rysunku.

Do doświadczenia uczniowie wykorzystali: ogórek, 2 gałązki moczarki kanadyjskiej, 2 spodeczki, sól, 2 probówki.

Wykonanie

Zapisz wyniki obserwacji

- I -
- II -
- III -
- IV -

Zapisz wniosek

.....
.....
.....

Nazwij zjawisko, które badali uczniowie

.....

Zadanie 26 (0–1)

Błonnik w przewodzie pokarmowym człowieka nie ulega strawieniu. Występuje w warzywach, owocach, kaszach, pełnoziarnistym pieczywie.

Wyjaśnij, dlaczego błonnik uważa się za niezbędny składnik diety zdrowego człowieka.

.....
.....

Zadanie 27 (0-5)

Muszka owocowa jest dogodnym obiektem do badań genetycznych, gdyż szybko się mnoży, ma niewielką liczbę chromosomów(8) i wykazuje dużą zmienność. Badaniom zmienności muszki owocowej poświęcono wiele prac, których celem było wykrycie praw rządzących dziedzicznością.

Układ chromosomów płci u muszki owocowej jest **identyczny** jak u człowieka!

Barwa oczu muszki owocowej jest wyznaczana przez **sprzężoną z płcią** parę genów **B, b**.

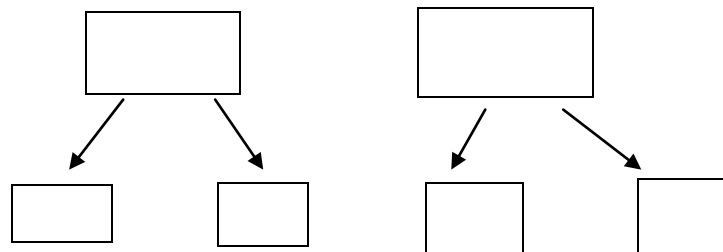
Barwę białą oczu oznacza recesywny gen b, a czerwoną dominujący allel B.

Skrzyżowano samicę o białych oczach z czerwonookim samcem.

Uzupełnij:

Genotypy
samicy i samca

gamety

genotypy
potomstwa

określ fenotypy potomstwa

podaj **prawdopodobieństwo** przyjścia na świat czerwonookiego potomstwa

.....